SÜRELİ 7/1345

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300- 1892 17692
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18 KASIM 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) TBMM Başkanlığı'nın 24.10.2003 tarih ve KAN.KAR.MD. 01.0.GNS..0.10.00. 02-7/1345-3369/12513 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 30.10.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-253-22/4859 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Atilla KART'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına koordinatörlüğümde cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/1345-3369 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'ncu maddesi gereği DSİ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK 1- Önerge Cevabı
(3 sayfa)

7/1345

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA KART'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
7/1345-3369 esas no'lu

SORU :

KOP(Konya Ovası Projesi)'nin "Tutup" bölgesinde bittiği, Yukarı Göksu havzasının sularının yetersiz olması sebebiyle, Tutup'un kuzeyinde kalan ve bölgenin en geniş tarım alanlarını teşkil eden Altınekin-Cihanbeyli-Kulu bölgesini kapsamadığı; bu bölgenin su kaynağının yetersiz olduğu, bu sebeple yüzeysel sulama projeleri geliştirme imkanının olmadığı ilgi cevapla tarafıma bildirilmiştir. Aynı cevapta; bu bölgede açılan sondaj kuyuları ve ayrıca İnsuyu Deresi üzerine inşa edilen Cihanbeyli Göleti vasıtasıyla sulamalar yapıldığı bildirilmiştir.

-Bilindiği üzere; bölgenin ve belki de ülkemizin tarıma elverişli en geniş arazileri bu yörede bulunmaktadır. Bu bölgede yaygın bir şekilde çiftçilik yapılmaktadır. Üretici, daha çok kendi öz kaynaklarıyla sulamayı gerçekleştirmeğe çalışmaktadır. Ancak, gelinen süreçte; ekonomik yapıdaki olumsuz gelişmeler ve maliyet unsurlarının yükselmesi karşısında, artık üreticinin kendi imkanlarıyla sulamayı gerçekleştirmesi mümkün olamamaktadır. Esasen; hem KOP uygulamasının tamamlayıcı unsuru olması ve hem de devletin sosyal fonksiyonunun gereği olarak, bu bölgeyi de mutlaka kapsayacak şekilde, proje uygulamasının genişletilmesi gerektiği açıktır. Bunun için de, ülkemizin bu bölgeye yakın olan su kaynaklarını değerlendirmemiz gerekmektedir.

-Hal böyle iken; basında en son 6 Ekim 2003 tarihinde yer alan ve kamuoyuna daha önceden de yansıyan haber ve bilgilere göre;"Manavgat suyunun kullanımının", İsrail'e aktarılması konusunda anlaşma yapılmasının an meselesi olduğu yolunda bilgiler yayımlanmıştır.

-Bu açıklama ve bilgiler ışığında;

Öncelikle; Kızılırmak ve Hirfanlı Barajı vasıtasıyla Kulu-Cihanbeyli-Altınekin bölgesinin sulanması mümkün müdür? Bu yolda yapılmakta olan herhangi bir çalışma mevcut mudur? Bunun teknik boyutu ve maliyeti nedir? Bu bölgelerin sulanmasının, milli ekonomiye katkısı hangi düzeyde olacaktır? Bu bölgede,

sulanabilir alan ne miktardadır? Kızılırmak-Hirfanlı vasıtasıyla sulamanın yapılması halinde, 10 yıllık süreçte gayri safi milli hasılaya nasıl bir katkı sağlanabilecektir?

-Bağlantılı olarak, Manavgat suyunun, Kulu-Cihanbeyli-Altınekin bölgesinin sulanmasında değerlendirilmesi konusunda yapılmakta olan herhangi bir çalışma mevcut mudur? Böyle bir çalışmanın maliyeti nedir? Böyle bir çalışma yapılmasının; hem KOP uygulamasının bütünlüğünü sağlamak ve hem de bölgesel farklılıkları ortadan kaldırmak konusunda yaratacağı sosyal katkılar nazara alındığında; İsrail'le bağlantı yapmak yerine, kendi ülkemize ve insanımıza yatırım yapmak, ulusal çıkarlarımızın gereği değil midir?

-Projeyi bu şekilde gerçekleştirmek mümkün iken, böylesine önemli bir doğal kaynağımızı İsrail'e aktarmanın gerekçesi nedir? Türkiye'yi böyle bir anlaşma yapmağa iten bilemediğimiz veya kamuoyundan saklanan sebepler mi vardır?

-"Manavgat suyunun kullanımı" konusunda, Türkiye ile İsrail arasında varılan son aşama nedir? Böyle bir anlaşma var ise, bunun temel şartları nedir? Bu konudaki en son gelişme hangi aşamadadır?

CEVAP :

Kulu-Cihanbeyli- Altınekin bölgesinde DSİ Genel Müdürlüğünce etüdü yapılan sulanabilir arazi 22 751 ha'dır.

Hirfanlı Baraj Gölünden suların yaklaşık 200 m terfi ettirilerek Kulu-Cihanbeyli-Altınekin ovalarının Kızılırmak'tan pompajla sulanması; suların terfi ettirilmesi için gerekli enerji bedelinin yüksekliği, mansapta bulunan ve önemli bir kısmı işletmede bulunan enerji projelerinde meydana gelecek enerji üretimindeki azalma ve sulamadan dönecek suların Tuz Gölünde tuz üretimini olumsuz etkileyeceği ve tuz gölünde çevresel sorunlara neden olacağı hususları göz önünde bulundurulduğunda günümüz şartlarında ekonomik ve çevresel açıdan uygun görülmemektedir.

Cihanbeyli-Altınekin bölgesinde işletmede olan 213 yer altı suyu kuyusu ile toplam 9 770 ha arazi halen sulanmaktadır.

Manavgat Çayı sularının bir kısmının terfi ile Konya Ovasına aktarılarak bu ovanın sulanmasında kullanılması konusu da incelenmiş ve Manavgat Çayı üzerinde bir depolama tesisi yapılarak suyun yaklaşık 1 100 m terfi ettirilmesi, 43 km çelik borudan müteşekkil isale hattı ve isale hattı güzergahındaki Torosların yüksek kesimlerini geçmek için yapılacak yaklaşık 10 km'lik tünelle Suğla Gölüne aktarılmasının mümkün olduğu, ancak, suların terfi ettirilmesi için gerekli enerji bedelinin yüksekliği, mansaptaki işletmede bulunan enerji projelerinde meydana gelecek enerji üretimindeki azalma dikkate alındığında söz konusu arazilerin Manavgat Çayından sulanmasının günümüz şartlarında ekonomik açıdan uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Manavgat Çayı Su temin Projesi Bakanlar Kurulu'nun 08.08.1990 gün ve 90/750 sayılı kararı ile Kamu Ortaklığı İdaresince finanse edilmek üzere Kamu Ortaklığı İdaresi ile DSİ Genel Müdürlüğü arasında düzenlenen bir protokol çerçevesinde yürütülmekte iken KOİ'nin yeniden düzenlenmesinden sonra finansman dahil tüm yükümlülükler Hazine Müsteşarlığı Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmiştir. Ülkemizin ve dış ülkelerin içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının karşılanmasını amaçlayan proje 250 000 m^3'ü arıtılmış halde 500 000 m^3 suyun denizden tankerlere yüklenerek taşımaya hazır hale getirilmesini kapsamaktadır. 1992 yılında yerli ve yabancı firmalar arasında ihaleye çıkarılan söz konusu işin 2001 yılında kesin kabulü yapılmıştır. Manavgat Çayından İsrail'e su satılması ile ilgili olarak 1999 yılından bu yana resmi görüşmeler sürdürülmekte olup, başka bir ülkeden bu güne kadar herhangi bir talep gelmemiştir.

Ayrıca,Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 08.09.2003 tarih ve 2003/58 kararı ile Manavgat Çayı İçme Suyu Tesisleri özelleştirme kapsamına alınmıştır.